

Expression of PCNA and Ki-67 Antigens in Oral Lichen Ruber

Biočina-Lukenda D¹, Pirkić A², Cekić-Arambašin A.¹

¹Department of Oral Medicine, School of Dental Medicine, University of Zagreb, Zagreb, Croatia

²Clinical department of Pathology "Ljudevit Jurak", University Hospital "Sestre Milosrdnice", Zagreb, Croatia

Oral Lichen Ruber (OLR) is a precancerous lesion of mucous membrane, according to WHO criteria. Increasing frequency of malignant alteration was observed among atrophic, erosive and ulcerous lesions. The aim of this investigation was to define possible malignant potential of OLR lesions by determining the expression intensity of PCNA and Ki-67 antigens, as indicators of activity and proliferation of these lesions. The aim was to determine expression of these antigens in lesions of OLR and compare with some clinical forms of these lesions. The investigation included 30 patients with OLR (N = 30) with clinical and pathologically confirmed diagnosis and a control group of patients with lesion of oral leukoplakia (OL) (N = 15). Clinical tests based on standard clinical tests and methods and biopsy samples were observed by immunohistochemical methods by specific monoclonal antibody. Results showed more statistically significant expression of PCNA and Ki-67 in OLR lesions than in OL lesions and expression was stronger in erosive than in planes forms of OLR.

It can be concluded that such altered expression of PCNA and Ki-67 antigens in OLR lesions points to the altered nature of those lesions with the potential to undergo malignant transformation.

Bolovi u stomatologa pri različitim položajima pri radu

Blazić-Potočki Z.

Stomatološka poliklinika, Zagreb, Hrvatska

E-mail: zita.blazic-potocki@zg.hinet.hr

Stomatološko zvanje često izaziva bolesti koje su u vezi s načinom rada. Rad stomatologa zahtijeva velik fizički i psihički napor. Loše navike i statičko opterećenje

u nefiziološkom položaju pri radu stomatologa brzo i jako umaraju te mu oštećuju lokomotorni i kardiovaskularni sustav. Somatske i psihičke smetnje i boli koje nastaju u vezi su s položajem pri radu.

Ovim se radom željelo ustanoviti koje se vrste bolova javljaju u stomatologa s obzirom na položaj pri radu.

Ispitivanje je provedeno s pomoću ankete s ciljanim pitanjima o položaju stomatologa pri radu i pojavi različitih vrsta bolova. Anketirano je 252 stomatologa. Podijeljeni su u tri skupine po 84 ispitanika s obzirom na položaj pri radu - stojeći, sjedeći te stojeći i sjedeći - kombinirano. Ispitivani su bolovi u vratnom i ramenom području, bolovi u lumbalnome predjelu kralježnice i bolovi stopala u svakoj od skupina. Podatci su obrađeni statistički χ^2 testom.

Statistički znatna razlika dobivena je u bolovima u stopalima između skupine koja je radila stojeći i skupine koja je radila sjedeći (P < 0,01). Također je statistički znatna razlika nađena kod bolova u stopalima između skupine stomatologa koji rade stojeći u odnosu prema onima koji rade kombinirano - stojeći i sjedeći (P < 0,01). Bolovi u vratnom i ramenom području i bolovi u lumbalnome području u svima trima skupinama različitih položaja pri radu stomatologa ne pokazuju međusobno statistički znatne razlike.

Bolovi stomatologa javljaju se zbog nefiziološkoga položaja pri radu, bez obzira na to radi li se o nepravilnom stojećem, sjedećem ili kombiniranom položaju. Čestoća nastanka bolova u vratnom i ramenom pojasu te u lumbalnome djelu podjednaka je u stojećem, sjedećem i kombiniranom (stojećem i sjedećem) položaju. No bolovi u stopalima češći su u stomatologa koji rade stojeći od onih koji rade sjedeći ili kombinirano sjedeći i stojeći.

Primjena načela dentalne ergonomije nužna je radi preveniranja nastanka profesionalnih bolesti i bolova u stomatologa, ali se već samim izbjegavanjem rada stomatologa u isključivo stojećem položaju bolovi u stopalima mogu prevenirati.